

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
אגף הפירות, תחום מטעים

ממשק הטיפול בעשבייה בכרם לקראת החורף הקרב

2019-2020

מאת: תרצה זהבי

בעונת החורף יש להימנע מכניסה לשטח עם כלים כשהאדמה רטובה, כיוון שהדבר יגרום להידוק הקרקע, נזק בלתי הפיך שאינו ניתן לתיקון. ככל שהכרם נטוע בקרקע כבדה יותר, כך נזקי ההידוק יהיו חמורים יותר.

שלוש דרכים עקרוניות משמשות את הכורמים להדברת עשבייה: א. הדברה מכנית; ב. הדברה כימית של עשבייה קיימת (קוטלי מגע); ג. הדברה כימית

למניעת הצצה (הנקראת בשוגג 'הדברה מונעת נביטה'). בכל אחת מהדרכים ניתן לנקוט לכשעצמה או לשלבה באחרות - טיפול אחד מתחת לשורת הגפנים וטיפול אחר שניתן במעברים בין השורות.

הדברה מכנית תיעשה באמצעות מכסחת, מרסקת גזם או קריפר (creeper) המשכיב ושובר את העשבים. שלושת הכלים הללו מתאימים גם לעשבייה גבוהה. לחילופין, ניתן לעבוד במחטר - סכין החודר סנטימטרים אחדים מתחת לאדמה וחותר את העשבייה - כלי זה מתאים רק לעשבייה נמוכה. כלים אלה יעבדו בעילות בין השורות, וניתן למצוא גם כלים עם גששים שיכולים להיצמד לקו השורה.

ריסוס קוטלי מגע - יש להתייחס לכך שההמלצות לשימוש בחלק מהתכשירים מכוונות למיני עשבים שונים. שימוש בכל התכשירים יהיה יעיל ביותר בכיסוי מיטבי של הצמח, ולכן אם העשבייה בשטח גבוהה - יש להגדיל את נפח התרסיס. חשוב לזכור שתכשירים שאינם בררניים יכולים לפגוע גם בגפן, פגיעה העלולה להיות רב-שנתית.

ריסוס מונעי הצצה - מונעי ההצצה מיושמים על פני הקרקע ופועלים בתוכה. לשם כך יש צורך "להפעיל" אותם על ידי גשם או המטרה. כל זמן שהתכשירים נמצאים על פני הקרקע, הם חשופים לפירוק על ידי אור, המזורז בתנאי לחות. **עשבייה גבוהה בשטח המרוסס** עלולה לפגום בחדירה אחידה של מונע ההצצה אל הקרקע. במידת האפשר מומלץ לכסח או לפנות שאריות עשבים מהשטח טרם הריסוס. כמו כן, במקרים של עשבייה גבוהה יש להגדיל את נפח התרסיס המיושם (לא את כמות התכשיר המיושם לדונם) ומומלץ לרסס סמוך ככל האפשר לאירוע גשם שישטוף את התכשיר מהעשבייה אל הקרקע. בתווית כל תכשיר רשום משך הזמן המרבי האפשרי מהריסוס עד הפעלתו על ידי גשם או המטרה, כך שלא תהיה פגיעה ביעילותו, וכמות הגשם המינימלית הדרושה לכך. התכשירים מרוססים על פני הקרקע ונספחים אליה במידה זו או אחרת, ולכן מינום תלוי במרקם הקרקע, ובעיקר בכובד הקרקע (כמות החרסית שאליה מתרחשת עיקר הספיחה). יש להתייחס לפרט זה בתווית התכשיר, לדעת מהו סוג הקרקע שבה מגדלים ולהסתמך בהקשר זה גם על ניסיון העבר ועל הניסיון מחלקות שכנות עם קרקע דומה. המינון של מונעי ההצצה מחושב לפי דונם מרוסס, כלומר, אם לא מרוססים את כל השטח אלא רק פס ברובח 1-1.5 מטר מתחת לשורת הגפנים - יש לבדוק מהו השטח המרוסס למעשה, ולחשב בהתאם את כמות התכשיר הדרושה.

תמונה 1: כרם שרוסס בו מונע הצצה על שליש משטחו

הטיפול בעשבייה בכרם צעיר הוא בעייתי, אך חשוב ביותר. בשנה הראשונה בחלק מהמקרים הגפנים שרועות על הקרקע, ולכן יקלטו חומרים המרוססים על העשבייה. תגובת הגפן למגוון החומרים היא שונה: בתקופת הסתיו-חורף חומרים צורבים, כמו גלופוסינאט אמוניום (בסטה ודומיו), ניתן לרסס ללא חשש, והעלים שעוד נותרו ייצרבו, אך לא יתהווה כל נזק משמעותי; לעומת זאת גליפוסט (ראונד-אפ ודומיו) עלול להיקלט בפקעים ולפגוע קשות בצימוח בשנה העוקבת; מרבית מונעי ההצצה אינם מסבים נזק, גם כאשר מיושמים על עלוות הגפנים, אך מומלץ להיזהר מהרטבה של הגפנים בתכשירי דיפלופניקן (קוורץ ודומיו).

בהמשך מופיעים קישורים לתוויות של תכשירי ההדברה השונים. מדובר בתכשירים עם חומר פעיל בודד ולא בתכשירים משולבים. מרבית הקישורים הם לתוויות המופיעות במאגר שפורסם באינטרנט על ידי השירותים להגנת הצומח: https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Pages/default.aspx; ומיעוטם מאתרי

החברות. התכשירים ממוינים לפי ייעוד (קוטלי מגע או מונעי הצצה) ולפי החומר הפעיל. ברשימה מופיע במקום הראשון בכל קבוצה התכשיר שקיבל את הרישוי בארץ לפני השאר, והתכשירים המופיעים לאחריו קיבלו את הרישוי במסלול me too.

נתונים אלה הם כלליים בלבד. לפני קבלת החלטה לגבי יישום של כל תכשיר יש לקרוא את התווית המלאה, לשים לב להערות מיוחדות כמו תנאי מזג אוויר, קרבה לבתים ולגידולים שכנים ועיתוי היישום.

כמו כן, מצורף קישור לדפון שפורסם בשנת 2019, ובו פירוט כל התכשירים המורשים להדברת עשבייה בכרם.

https://www.moag.gov.il/shaham/professionalinformation/documents/achshirim_lhadbarat_ashabim_kerem.pdf

קוטלי מגע .I

א. תכשירי גלופוסינט אמוניום (GLUFOSINATE AMMONIUM)

https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/855.pdf	בסטה (מרחב אגרו)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1999.pdf	בסט ביי (תרסיס)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4145.pdf	בומבה (מרחב אגרו)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4307.pdf	ברנר (אדמה מכתשים)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4289.pdf	באסטון (אגרולאב)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4451.pdf	גלובוס (אדמה אגן)

ב. תכשירי גלייפוסט (GLYPHOSATE)

https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1132.pdf	ראונד-אפ (אדמה אגן)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1711.pdf	גאלופ (אגריקה)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1350.pdf	גלייפוגן (אדמה אגן)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1258.pdf	גלייפוס (לכסמבורג)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1646.pdf	רונדמור (אגרימור)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1386.pdf	רונדופז (אדמה מכתשים)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1734.pdf	ראונדאפ מקס (אדמה אגן)

ג. תכשירי פאראקוואט (PARAQUAT)

https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1778.pdf	ברן (אגרימור)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4307.pdf	סקאפול (אדמה אגן)

II. מונעי הצצה

א. תכשירי דיורון (DIURON)

https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1116.pdf	דיאורקס 80 ת.ר. (אדמה אגן)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4069.pdf	סאנדורון (תרסיס)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1682.pdf	דוריאן (מרחב אגרו)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4335.pdf	רקס (תפזול)

ב. תכשירי אוקסיפלורופן (OXYFLUORFEN)

https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1602.pdf	גול (אגריכס)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1787.pdf	גליל (אגריקה)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1425.pdf	גליגן (אדמה אגן)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1732.pdf	אוקסיגל (תפזול)

ג. תכשירי דיפלופניקן (DIFLUFENICAN)

https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/1893.pdf	לגטו (אדמה אגן)
https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4032.pdf	פאלקון (תפזול)

ד. אליזון (INDAZIFLAM)

https://www.moag.gov.il/ppis/tachshiry_hadbara/Documents/4250.pdf	אליזון (לידור)
---	----------------